

Biuro Koordynacyjne Projektów EWT Saksońskiej Agencji Oświatowej w Görlitz, prowadząc unijne projekty edukacyjne na obszarze pogranicza dolnośląsko-saksońskiego, przy każdym podejmowanym działaniu i opracowywaniu kolejnego przedsięwzięcia musi odpowiedzieć na zasadnicze pytanie, jak przekazać polskim i niemieckim uczniom idee wspólnej tożsamości pogranicza.

Podczas konferencji chcemy podzielić się naszymi doświadczeniami zebranych przez wiele lat pracy na pograniczu Saksonii, Dolnego Śląska i województwa lubuskiego. Wiemy, że nie ma jednej odpowiedzi na pytanie, jak uczyć i opowiadać o regionie uczniom po obu stronach granicy tak, aby stworzyć wspólną tożsamość regionalną. Jesteśmy przekonani, że perspektywa mentalnej wspólnoty regionalnej jest niezwykle ważna dla przyszłości i stabilizacji regionów pogranicza w Europie. Uczestnictwo w tym złożonym procesie dydaktycznym skłania nas do zastanowienia się nad narzędziami niezbędnymi do wsparcia i realizacji tego procesu w edukacji szkolnej. Należy zatem rozważyć, jakich instrumentów powinniśmy dostarczyć nauczycielom, aby ułatwić im to trudne zadanie.

Dziękuję Muzeum Historii Polski, Państwowemu Muzeum Etnograficznemu w Warszawie oraz Instytutowi Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego za możliwość współpracy przy pierwszej edycji wielkiego projektu „Wielka mała historia: jakiej narracji potrzebuje dzisiaj historia regionalna i lokalna?”.

Kiinga Hartmann-Wóycicka
Biuro Koordynacyjne
Saksońskiej Agencji Oświatowej

Współorganizator konferencji

Biuro Koordynacyjne Projektów EWT
Saksońskiej Agencji Oświatowej

Konsulplatz 1
02826 Görlitz

tel. +49 (0)3581-764690

e-mail: ziel3@mail.de

www.bildung.sachsen.de/ziel3

Konferencja finansowana ze środków
Unii Europejskiej w ramach Programu
Operacyjnego Współpracy Transgranicznej
Polska–Saksonia 2007–2013

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

WIELKA MAŁA HISTORIA

**pogranicza
we wspólnej Europie**

5–6 listopada 2013

Państwowe Muzeum Etnograficzne
Warszawa, Kredytowa 1

Muzeum Historii Polski wraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Muzeum Historii Polski przy współpracy Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie zainicjowało projekt „Wielka mała historia: jakiej narracji potrzebuje dzisiaj historia regionalna i lokalna?”. W jego ramach Muzeum Historii Polski będzie zapraszać do Warszawy najbardziej interesujące wystawy zorganizowane przez regionalne i lokalne środowiska, dotyczące ich własnej historii. Pierwszą edycję projektu otwiera wystawa „Miasto i jego obywatele. Zgorzelec i Görlitz 1945–1989” przygotowana w ramach Projektu Europejskiej Współpracy Transgranicznej Saksońskiej Agencji Oświatowej. Wystawie towarzyszy konferencja połączona z warsztatami dla nauczycieli: „Wielka mała historia: pogranicza we wspólnej Europie”.

dr hab. Igor Kąkolewski, prof. UWM
Muzeum Historii Polski

SÄCHSISCHE
BILDUNGSAGENTUR

Freistaat
SACHSEN

Mazowsze.
serce Polski

Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Otwarcie wystawy Saksońskiej Agencji Oświatowej „Miasto i jego obywatele. Zgorzelec i Görlitz 1945–1989”

5 listopada 2013
godzina: 17.00
miejsce: Państwowe Muzeum Etnograficzne
Warszawa, Kredytowa 1

Program konferencji

6 listopada 2013

I część Strategie pamięci oraz przykłady współpracy i rozwiązań projektowych

9.00–9.30	Otwarcie konferencji dr Adam Czyżewski dyrektor Państwowego Muzeum Etnograficznego Robert Kostro dyrektor Muzeum Historii Polski
9.30–10.00	Polacy i Niemcy na pograniczu. Dolny Śląsk – Saksonia na przykładzie Zgorzelca i Görlitz Kinga Hartmann Saksońska Agencja Oświatowa
10.00–10.30	Dzieje lokalne jako wielka historia. Przykład Dąrtowa dr Kazimierz Wóycicki Uniwersytet Warszawski
10.30–11.00	Przerwa na kawę
11.00–11.30	Jak pisać podręcznik historii regionalnej? dr Izabela Lewandowska Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
11.30–12.00	Wrocław – problemy z powojenną kulturą pamięci Marek Mutor dyrektor Ośrodka Pamięć i Przyszłość

12.00–12.30	Od Stettin do Szczecina – polsko-niemieckie projekty edukacyjne: między historią regionów i Europy Martin Hanf Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Szczecinie
12.30–13.30	Dyskusja Wprowadzenie oraz moderacja dr Magdalena Gawin Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk
13.30–15.00	Przerwa obiadowa
II część Warsztaty: Laboratoria historyczne w szkole. Jakich instrumentów potrzebuje „Wielka mała historia: pogranicza we wspólnej Europie” w procesie edukacji szkolnej?	
15.00–16.00	Stosunki polsko-niemieckie na przykładzie Görlitz–Zgorzelca (część I) Saksońska Agencja Oświatowa Kinga Hartmann Saksońska Agencja Oświatowa Prowadzenie Urszula Zubrzycka Gimnazjum nr 1 w Zgorzelcu Paweł Nowak Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
16.00–16.30	Przerwa na kawę
16.30–17.30	Stosunki polsko-niemieckie na przykładzie Görlitz–Zgorzelca (część II) Saksońska Agencja Oświatowa Prowadzenie Urszula Zubrzycka Gimnazjum nr 1 w Zgorzelcu Paweł Nowak Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
17.45–18.15	Podsumowanie dr hab. Igor Kąkolewski, prof. UWM Muzeum Historii Polski dr Kazimierz Wóycicki Uniwersytet Warszawski